

13.9.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunta
Eduskunta

U 43/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi EU:n maantieteellisiä merkintöjä koskevien sääntöjen uudistamisesta

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY:N LAUSUNTO: EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI EU:N MAANTIETEELLISIÄ MERKINTÖJÄ KOSKEVIEN SÄÄNTÖJEN UUDISTAMISESTA

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto EU:n maantieteellisiä merkintöjä koskevan asetuksen uudistamisesta.

EU:n maantieteellisten merkintöjen järjestelmä on tärkeä tekijänoikeudellinen keino suojata kollektiivisesti EU:n arvokasta ja ainutlaatuista ruokakulttuuria ja ruokaperinteitä. Suomessa ja muissa pohjoismaissa EU:n maantieteellisiä merkintöjä on tosin käytetty vähemmän kuin muualla Euroopassa; tekijänoikeuksien suojaamisessa on täällä nojattu ennen kaikkea tavaramerkkeihin. Yksi syy vähäisempään käyttöön on hakemusprosessiin ja toimeenpanoon liittyvä byrokratia. EU-järjestelmä on myös sopinut hyvin erityisesti alueellisten tuotenimien suojaukseen. Suomessa on elintarvikkeissa korostettu alueellisten erityspiirteiden sijaan enemmän kotimaisuutta ja suomalaisuutta. Tarkasti määritellyn aidon perinteisen tuotteen reseptisuojaan liittyvä haaste taas on se, että hyvin tarkka raja-alue voi myös rajoittaa alati muuttuvassa toimintaympäristössä tuotantomenetelmien kehittämisen ja modernisoimisen mahdollisuuksia. EU:n maantieteellistä merkkiä ei myöskään tunneta laajasti Suomessa, mikä vähentää innostusta merkin käytölle tilanteessa, jossa elintarvikepakkauksiin tulee jo lainsäädännönkin vaatimuksesta lisätä yhä enemmän erilaisia ravitsemukseen ja alkuperään liittyviä tietoja. Yleensä voidaan kuitenkin sanoa, että kiinnostus EU-nimisuojajärjestelmää kohtaan on vähitellen lisääntymässä Suomessa.

Elintarviketeollisuusliitto ry kannattaa EU-sääntöjen uudistamisessa erityisesti kaikkia toimia, joilla yksinkertaistetaan hakemusmenettelyjä ja vähennetään toimijoiden hallinnollista taakkaa nimisuojan ylläpidossa ja toimeenpanossa. Suojauksen vahvistaminen verkkokaupassa ja kestävyyskriteerien huomioiminen ovat tärkeitä asioita varmistettaessa järjestelmän yhdenmukaisuus muiden ruoka-alaan liittyvien koko ajan kehittyvien vaatimusten ja markkinaodotusten kanssa.

Liitto pitää tärkeänä, että hakemuksia voi jättää monenlaiset tuottajaryhmät ilman edellytystä ryhmän muodollisesta järjestäytymisestä esimerkiksi rekisteröityneeksi yhdistykseksi. On myös tärkeää, että yleisempi merkkien käyttöön liittyvä valvontavastuu on lainsäädännössä selkeästi kirjattu viranomaisille, ei tuottajaryhmille. Maantieteellisten merkintöjen käytön edistämiseksi elintarvikepakkauksissa olisi hyvä laatia

yrityksille suunnattuja tarkempia, käytännönläheisiä ohjeistuksia, joissa olisi säädös-
vaatimukset täyttäviä malleja merkkien ja merkintöjen sijoittelusta pakkauksen etu- tai
takapuolelle ja/tai ainesosaluettelon yhteyteen.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Mikko Käkelä', written over a light blue rectangular background.

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja